

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM,
FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI**

TOSHKENT DAVLAT TIBBIYOT UNIVERSITETI

Toshkent davlat tibbiyot universiteti,
O'quv ishlar bo'yicha
prorektor Q.N.Xatirov

FAKULTET ORTOPEDIK STOMATOLOGIYAI

FANI BO'YICHA SILLABUS
Kunduzgi bo'lim uchun

Bilim sohasi:	900 000	-	Sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minot
Ta'lim sohasi:	910 000	-	Sog'liqni saqlash
Ta'lim yo'nalishlari:	60910100	-	Stomatologiya (yo'nalishlar bo'yicha)

Toshkent -2025

- Odontoparodontogramma
- A16 Markaziy okklyuziyani aniqlash. Tishlarning qisman nuqsonining 1-3 guruhlarida markaziy okklyuziyani aniqlash va qolgan tishlarning markaziy okklyuziyasining turli moslamalarida shifokorning taktikasi
- A17 Kavsharlangan ko'priksimon protezlarni tayyorlanishining klinik-laborator bosqichlari. Ko'priksimon protezlarning tanasining turlari va ularning qo'llanilishining uziga hos tomonlari.
- A18 Kombinirlangan modellarni tayyorlash usullari. 3-D printer yordamida medellarni bosib chiqarish.
- A19 Tishlarning qisman nuqsonini quyma ko'priksimon protezlar bilan ortopedik davolash. Parallelometriya tushunchasi. Quyma ko'priksimon protezlarni tayyorlashning klinik-laborator bosqichlari.
- A20 Kombinirlangan ko'priksimon protezlarni (metall-chinni, metall-plastmassa, dioksid-tsirkon-chinni) tayyorlanishining klinik-laborator bosqichlari. Chinni massasini metall karkasga bosqichma-bosqich surtish. Plastmassani metall karkasiga bosish. Qoplovchi hom ashyoning rangini tanlash.
- A21 Press-keramik, dioksid-tsirkon va kompozit ko'priksimon protezlarga ko'rsatmalar, klinik-laborator bosqichlarining uziga xos xususiyatlari. Dioksid-tsirkon kupriksimon protezlarni tayyorlashda sun'iy intellektning roli. Yakuniy laborator bosqich rangni tug'irlash, glazurlash, ishlov berish va mahkamlash. Ko'priksimon protezlarni sementga qotirish.
- A22 Implantatsiya turlari. Yechilmaydigan protezlarni qotirish uchun ichki suyak implantatlarni qo'llanilishi. Implantant turlari, tasniflari, tarkibiy qismlari.
- A23 Dental implantatlarda tayanib turadigan ko'priksimon protezlarning klinik-laborator bosqichlarining o'ziga xos xususiyatlari. Dental implantatlardan qolip olish usullari.
- A24 Ko'priksimon protezlarni topshirish. Ko'priksimon protezlarni yasashda uchraydigan hato (texnik, klinik) va asoratlar, ularni bartaraf etish. Okklyuzion munosabatlarni korrektsiyalash. Profilaktika usullari.

№	Mustaqil ta'lim (MT)	soat
1	Melikevich indeksini aniqlash usullari. Tish nuqsonlarini kompozitlar va qistirmanlar yordamida tiklanishini qiyosiy baholash.	3
2	Qistirmani mumdan modelda shakillantirish.	3
3	Vinirlar va luminirlar. Ularning tavsifi, tasnifi va qo'llanilishi. Vinirlar uchun tishlarni charhlashni o'ziga hosligi.	3
4	Sun'iy qoplamalarni turlari va ularni tayyorlash uchun qo'llaniladigan hom-ashyolarning qiyosiy xususiyatlari.	4
5	Quyma va ezib tayyorlangan metal sun'iy qoplamalarni qiyosiy xususiyatlari va klinik-laborator bosqichlarini farqi.	4

- 6 Sun'iy qoplamalarni mumdan modelda shakillantirish. Sun'iy qoplamalar uchun tishlarni charxlashning usullari va mezonlari. Tish kattiq to'qimasini charxlashga parodont to'qimasiga ta'siri.
- 7 Milk burmasining morfologiyasi, «milk chuntagi», «milk egati» tushunchalari. Retraksiya usullari, Tishning buyin sohasida zinapoya xosil qilish usullari. Zinapoya turlari.
- 8 CAD-CAM texnologiyasi, uni rivojlanishi, an'anaviy usuliga nisbatan afzalligi va kamchiligi.
- 9 Qistirma va qoplamalarni tayyorlash klinik-laborator bosqichlarida yo'l qo'yilishi mumkin bo'lgan xato va kamchiliklar xamda ulardan kelib chiqadigan asoratlar. Ularni oldini olish.
- 10 Tish toj qismini qisman zararlanishining tasniflari. Uning etiologiyasi, patogenezi va klinik ko'rinishi. Frontal kurak va chaynov tishlarning funksional xususiyatlari.
- 11 Bir va ikki idizli kanallarga o'zaki konstruksiyalarni tayyorlanishining usullari.
- 12 Standart va individual o'zki konstruksiyalarning qiyosiy xususiyatlari. Bemorni ortopedik stomatologik muolajalar utkazish oldidan psixoterapevtik tayyorlash.
- 13 Tishlarning yuqotilishi bilan bog'liq estetik normalarni va funksiyalarni buzilishi hamda chakka-pastki jag' bo'g'imining parodontning funksional o'zgarilishi.
- 14 Og'iz bo'shlig'i tish qatorlarining qisman nuqsonini ko'priksimon protezlar yordamida tiklashga zamonaviy usullar yordamida mahsus tayyorlash.
- 15 Ko'priksimon protezlarni tarkibiy qismlari va tasniflari. Ko'priksimon protezlarni tayyorlash uchun tayanch tishlarni tanlash.
- 16 Yuzning pastki 1/3 qismini aniqlashning apparatur usullari. Yuz yoyi (litsevaya duga) bilan ishlash.
- 17 Ko'priksimon protezlarni tayyorlash uchun qo'llaniladigan hom-ashyolarning qiyosiy xususiyatlari.
- 18 Kombinirlangan modellarni tayyorlash usullari va ularni artikulyatorga o'rnatish qoidalari.
- 19 Metall ko'priksimon protezlarni tayyorlashning usullari va ularni qiyosiy baholash. Parallelometr turlari.
- 20 Estetik protezlar uchun tishlarning rangini tanlash mezonlari va usullari.
- 21 Estetik ko'priksimon protezlarni tayyorlashning uziga xos xususiyatlari.
- 22 Yechilmaydigan protezlarni qotirish uchun ichki suyak implantatlarni qo'llanilishi. Dental implantant turlari, tasniflari, tarkibiy qismlari.
- 23 Dental implantatlarda tayanib turadigan ko'priksimon protezlarning klinik-laborator bosqichlarining o'ziga xos xususiyatlari. Dental implantatlardan qolip olish usullari.

24 Estetik tish protezlarni tayyorlashning yakuniy boskichida okkluziyani 4
korrektisyalash usullari.

№

Amaliy ko'nikmalar ro'yxati

1. Yuqori va pastki jag' tishlarining anatomik shakillarini mumdan yasash.
2. Alginat qolip oluvchi massa yordamida qolip olish.
3. Silikon qolip massasida qolip olish.
4. Gipsli model quyish.
5. Tish qattiq to'qimasini ezib tayyorlangan qoplamaga charxlash.
6. Tish qattiq to'qimasini metallchinni qoplamaga charxlash.
7. Tish qattiq to'qimasini sirkoniy qoplamaga charxlash.
8. Qoplamanı sementga fiksasiya qila olish.
9. Ildiz kanalidan o'zakli konstruksiya uchun qolip olish.
10. O'zakli konstruksiyani ildiz kanalida fiksasiya qila olish.

Asosiy adabiyotlar

- 1 Akbarov A.N., Xabilov N.L., Arslanov O.U., Usmonov F.K., Ziyadullaeva N.S. Olinmaydigan tishlar bilan protezlash, Darslik. Toshkent, 2018 y.
- 2 Akbarov A.N., Xabilov N.L., Arslanov O.U., Usmonov F.K., Ziyadullaeva N.S. Protezirovaniye nes'emnimi zubnımi protezami, Uchebnik. Toshkent. 2018 g.
- 3 Irsaliev X.I., Raxmonov X.Sh., Xabilov N.L., Safarov M.T., Raxmatullaev F.T. Ortopedik stomatologiya propedevtikasi, Darslik. Toshkent. 2006 y.
- 4 Irsaliev X.I., Nigmatov R.N., Xabilov N.L. Ortopedik stomatologiya, Darslik. Toshkent. 2011 y.

Qo'shimcha adabiyotlar

- 1 Paraskovich V.L. Dentalnaya implantologiya, Uchebnoe posobie. Kazan. 2006 g.
- 2 Herbert Shillingburg. Fundamentals of Fixed Prosthodontics. USA. 2012 u.
- 3 Abolmasov N.G., Abolmasov N.N., Bichkov V.A., Al-Xakim A. Ortopedicheskaya stomatologiya, Uchebnik. Moskva. 2011 g.
- 4 Gyurel G. Keramicheskie viniri. Moskva. Azbuka stomatologa, 2007.
- 5 Julev E.N. Klinika, diagnostika i ortopedicheskoe lechenie zabolevaniy parodon-ta. Uchebnoe posobie. N. Novgorod. 2003.
- 6 Jordanishvili A.K. Klinicheskaya ortopedicheskaya stomatologiya. Uchebnik. Moskva. 2007.
- 7 Lebedenko I.Yu., Erigeva V.V., Markova B.P. Rukovodstvo k prakticheskim zanyatiyam po ortopedicheskoy stomatologii. - Moskva. 2007.
- 8 Lebedenko I.Yu., Ibragimov T.I., Ryaxovskiy A.N. Funktsionalnie i apparatnie metodi issledovaniya v ortopedicheskoy stomatologii. Uchebnoe posobie. Moskva. 2003.
- 9 Lebedenko I.Yu., Kalamkarova S.X. Ortopedicheskaya stomatologiya.

- 10 algoritmi diagnostiki i lecheniya. Uchebnoe posobie. Moskva. 2008
- 10 A.I. Abduraxmanov, O.R. Kurbanov. Materiali i texnologii v ortopedicheskoy stomatologii. Uchebnoe posobie. Moskva. 2008.
- 11 I. V. Aristarkov. Ortopedicheskaya stomatologiya. Uchebnik. Moskva. 2006.
- 12 E.N. Julev, N.V. Kuryakina, N.E. Mitin. Ortopedicheskaya stomatologiya. Fantomniy kurs. Moskva. 2011.
- 13 X. A. Kalamkarov. Izbrannie leksii po ortopedicheskoy stomatologii. Moskva. 2007.
- 14 Leksii po ortopedicheskoy stomatologii. Pod redaksiy T.I. Ibragimova. Moskva. 2010.
- 15 Ortopedicheskaya stomatologiya. Pod redaksiy V.N. Kopeykina, M.Z. Mirgazizova. Moskva. 2001.
- 16 V.N. Trezubov i dr. Ortopedicheskaya stomatologiya. Moskva. 2010.
- 17 V.N. Trezubov i dr. Ortopedicheskaya stomatologiya. Prikladnoe materialovedenie. Uchebnik. Moskva. 2014.
- 18 V.N. Trezubov, A.S. Sherbakov, L.M. Mishnev. Ortopedicheskaya stomatologiya. Propedevtika i osnovi chastnogo kursa. Uchebnik. Moskva. 2014.

Talabning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilish mezonlari

100 ballik tizim	5 ballik tizim	Ball olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim
90-100	5	-fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olish; -fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas; -fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa; -fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon etib olish; -berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olish; -konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa; -mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa; -barcha amaliy ko'nikma va malakalarni o'zlashtirgan bo'lsa; -nazariy bilimlarni turli vaziyatda qo'llash olish; -tizimli yondashish, uzviylikka amal qilgan bo'lsa.
70-89.9	4	-fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas; -fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;

- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarasa.
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olisa.
- fan bo'yicha konseptini puxta shakllantirgan bo'lsa.
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajarigan bo'lsa.
- barcha amaliy ko'nikma va malakalarni o'zlashtirishga xarakti qilingan bo'lsa.
- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa.
- fandagi mavzularni to'g'ri darajada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmas.
- bayon qilish ravon bo'limasa.
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa.
- fan bo'yicha main puxta shakllantirilmagan bo'lsa.
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagani bo'lsa.
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'limasa.
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa.
- fan bo'yicha ma'nuda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa.
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmаса.
- fanni bilmasa.

0-59,9 2

60-69,9 3

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Mushtafar:

Lektorlar F.I.S.H.:

- Albarov A.N.
Ziyodullayeva N.S.
Nigmatova N.R.
Xabulov D.N.
- Amaliy mashg'ulotlar o'tkazuvchilar F.I.S.H.:**
Ziyodullayeva N.S.
Nigmatova N.R.
Yarashova N.I.
Tillaxodjayeva M.M.
Xabulov D.N.
Ibragimov A.X.
Shoahmedova K.N.
Yuydashiev O.T.

E-mail:

E-mail: muhammadov@tdttu.uz
E-mail: na.nigmatova@tdttu.uz
E-mail: k_shoahmedova@tdttu.uz
E-mail: k_mugozarov@tdttu.uz
E-mail: na.nigmatova@tdttu.uz
E-mail: k_shoahmedova@tdttu.uz
E-mail: Narzoovka@gmail.ru
E-mail: muhammadov1@gmail.com

Tashkilot: TDTTU

Taqdirchilari:

Ahmedov A.A. SamDTU Ortopedik stomatologiya ortodontiya kafedrası mudiri, PhD, dotsent
 Alyeva N.M. TDTTU Ortopedik stomatologiya propedevtikasi kafedrası dotsenti

Mazkur Sillabus TDTTU o'quv-ustubiy Kengashining 20 ____ yil ____-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.
 Mazkur Sillabus _____ kafedrasining 20 ____ yil ____-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-ustubiy departament boshlig'i

AZIZOVA F.X.

Fakultet dekani

Murtazayev S.S.

Kafedra mudiri

AKBAROV A.N.